

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม
เพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย
สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา*

DEVELOPMENT OF INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON ACTIVITY-BASED
LEARNING APPROACH TO ENHANCE INNOVATIVE CREATOR
IN THAI SUBJECT FOR ELEMENTARY EDUCATION STUDENTS

คะเนยะ อ่อนนาง

Kaneya Oonnang

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Chiang Mai Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: Kaneya_oon@cmru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และ 2. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และ 3. ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน การวิจัยนี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1. แบบประเมินรูปแบบ 2. แบบทดสอบความรู้ 3. แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน 4. แบบวัดเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทย และ 5. แบบประเมินความพึงพอใจ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการรับรู้ประสบการณ์ ขั้นตอนกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม ขั้นตอนการนำนวัตกรรมไปใช้และ ขั้นตอนการสะท้อนคิดถอดบทเรียน 4. สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการใช้รูปแบบ 5. บทบาทผู้เรียนและผู้สอน 6. การวัดและประเมินผล โดยมีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่าระดับคะแนนความรู้ ระดับความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรม และระดับเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อวิชาภาษาไทย หลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนการสอน; แนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม; สร้างสรรค์นวัตกรรม

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To develop the teaching model and 2. To study the results of using the teaching model and 3. To study students' satisfaction with the teaching model. This research was conducted as Research and Development (R&D) assessed by five experts. The samples were 32 primary education students. The research instruments were consisted of 1. model evaluation form 2. knowledge test 3. creativity evaluation form 4. Attitude towards Thai language form and 5. satisfaction form.

The results revealed that 1. The instructional model was comprised of 6 components, namely, 1. rational 2. objectives 3. learning procedures consisted of 5 stages which were experience exposure stage, goal setting stage, innovative creation stage, innovative application stage, and reflection stage 4. media and learning resources for supporting the model stage 5. roles of learners and teachers 6. assessment and evaluation. The result of propriety was at the highest level. 2. The result of employing the instructional model was found that the knowledge, level of innovative creation and attitude towards Thai language were significantly higher than before the experiment at the p-value of .05 and the students' overall satisfactions towards the instructional model were at the highest level.

Keywords: Instructional Model; Activity-Based Learning Approach; Innovative Creation

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันเป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เปลี่ยนแปลงสู่หุ่นยนต์โลกาภิวัตน์ เป็นการเปลี่ยนแปลงของภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมโดยใช้แรงผลักดันทางเทคโนโลยี ยุคที่ 3 (Third Technology Impulse) คือ ดิจิทัลเทคโนโลยี (พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2563) การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรม โดยเน้นความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะนวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ และเตรียมกำลังคนให้พร้อมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ต้องสร้างความเข้มแข็งจากภายในควบคู่ไปกับ

การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 จึงมีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ (Desired Outcomes of Education: DOE Thailand) โดยมีจุดมุ่งหมายความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนรู้ (Learner Person) เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-creator) พัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคมรวมทั้งผู้เรียน มีสมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนส่วนใหญ่เน้นการบรรยาย แบ่งกลุ่ม สืบค้น และนำเสนอรายงาน (นพดต์ อัสภาภรณ์ และคณะ, 2560) สอดคล้องกับ Mc Clelland (1985) กล่าวว่า ครูผู้สอนยังคงใช้รูปแบบการสอนแบบดั้งเดิม ไม่มีการใช้กิจกรรมการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการคิด เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาจากตำรา ส่งผลให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการสร้างเสริมประสบการณ์ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกิจกรรม จึงเป็นแนวทางที่สำคัญและเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาวิชาชีพครูที่กำลังเรียนในระดับปริญญาตรี สังกัดคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ เป็นคุณลักษณะของครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2565)

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนรายวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับประถมศึกษา จึงได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายประการหนึ่งของรายวิชาคือ ผู้เรียนสร้างและเลือกใช้นวัตกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทยสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทยสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทยสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ด้วยกระบวนการวิจัย 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (R1) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมินรายวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับประถมศึกษา 2 ปี ย้อนหลัง (พ.ศ. 2561-2562) เพื่อนำมาประมวลเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการเรียนการสอน (D1) เป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน โดยกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการรับรู้ประสบการณ์ ขั้นตอนการกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม ขั้นตอนการนำนวัตกรรมไปใช้และ ขั้นตอนการสะท้อนคิด ถอดบทเรียน 4. สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการใช้รูปแบบ 5. บทบาทผู้เรียนและผู้สอน 6. การวัดและประเมินผล แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ (R2) เป็นการนำรูปแบบการเรียนการสอน ไปทดลองใช้กับตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา ชั้นปีที่ 2 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับประถมศึกษา จำนวน 1 หมู่ เรียงจากจำนวนทั้งหมด 2 หมู่เรียนและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ 1. ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการสอนภาษาไทย 2. ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน 3. เจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทย

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการสอน (D2) เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และสะท้อนผลสู่การพัฒนาการเรียนการสอนในภาพรวมให้สมบูรณ์

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา จำนวน 32 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เป็นข้อคำถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ในรูปแบบการเรียนการสอน 6 องค์ประกอบ โดยแบบประเมินนี้หาคุณภาพเกี่ยวกับความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

3.2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการสอนภาษาไทยเป็นแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

3.3 แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานมีลักษณะเป็นรูบริกส์ ในการประเมินความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย นำแบบประเมินนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา พบว่ามี ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

3.4 แบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วยข้อความแสดงความรู้สึกเชิงบวกและเชิงลบต่อการเห็นคุณค่าและประโยชน์ของรูปแบบการเรียนการสอน อย่างละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ นำแบบประเมินนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาพบว่ามี ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

3.5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน นำแบบวัดนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา พบว่ามี ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในทุกขั้นตอนการวิจัย ตั้งแต่ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การสร้างรูปแบบการเรียนการสอน การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ การประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ประเด็น (Issue Synthesis)

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4. สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการใช้รูปแบบ 5. บทบาทผู้เรียนและผู้สอน 6. การวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้ 1. หลักการ เป็นการจัดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์นวัตกรรมและลงมือปฏิบัติจริงในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมตามธรรมชาติของผู้เรียนในวิชาภาษาไทย สาขาวิชาการประถมศึกษา 2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทยให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา 3. ขั้นตอนการกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นตอนการรับรู้ประสบการณ์ เป็นขั้นเตรียมประสบการณ์ พัฒนาองค์ความรู้ ลงมือปฏิบัติ มุ่งเน้นให้ประสบการณ์ผู้เรียนในด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2. ขั้นตอนการกำหนดเป้าหมาย เป็นขั้นตอนการกำหนดเป้าหมายการออกแบบพัฒนานวัตกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและธรรมชาติของผู้เรียน 3. ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม เป็นขั้นตอนการออกแบบกิจกรรม และสร้างนวัตกรรมประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ 4. ขั้นตอนนำนวัตกรรมไปใช้ เป็นขั้นการนำนวัตกรรมที่ได้พัฒนาและออกแบบอย่างเป็นระบบและนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง 5. ขั้นตอนการสะท้อนคิดถอดบทเรียน เป็นขั้นประเมินผลการใช้นวัตกรรมถอดบทเรียนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 4. สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการใช้รูปแบบเน้นใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ของนักศึกษาจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5. บทบาทผู้เรียนและผู้สอน บทบาทผู้เรียน ได้แก่ แสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองด้วยการสืบค้น บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ การสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและบทบาทผู้สอน ประกอบด้วย การอำนวยความสะดวก และการช่วยเหลือผู้เรียนในทุกมิติ และ 6. การวัดและประเมินผล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ในเนื้อหาและวิธีสอนภาษาไทย แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานและแบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย โดยมีผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พบว่าความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.53 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64)

2. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย พบว่า

2.1 ด้านความรู้ในเนื้อหาและวิธีการสอนภาษาไทย ผู้วิจัยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที ของคะแนน ความรู้เนื้อหาและวิธีสอนภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังเรียน (n32)

ความรู้เนื้อหาสาระหลัก	คะแนนเต็ม (คะแนน)	($\bar{X}$)	(S.D.)	df.	t-test
ก่อนเรียน	20	9.22	1.52	31	23.61*
หลังเรียน	20	15.00	1.50		

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย นักศึกษามีคะแนนความรู้ในเนื้อหาและวิธีสอนภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ด้านความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทีของคะแนนความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานก่อนและหลังเรียน (n32)

ความสามารถในการสร้างสรรค์ ผลงาน	คะแนนเต็ม (คะแนน)	($\bar{X}$)	(S.D.)	df.	t-test
ก่อนเรียน	30	11.94	4.72	31	13.29*
หลังเรียน	30	21.78	2.85		

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย นักศึกษามีระดับความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ด้านเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (n32)

เจตคติ	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล	df.	t-test
ก่อนเรียน	2.71	0.24	ปานกลาง	31	17.74
หลังเรียน	4.51	0.16	มากที่สุด		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย

นักศึกษามีระดับเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. แนวคิดที่นำมาใช้ในรูปแบบการเรียนการสอน	4.59	0.50	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.50	0.67	มากที่สุด
3. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.81	0.40	มากที่สุด
4. สื่อและอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนรู้	4.63	0.71	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล	4.72	0.46	มากที่สุด
6. บทบาทผู้เรียนและผู้สอน	4.56	0.76	มากที่สุด
7. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	4.66	0.55	มากที่สุด
8. ระยะเวลาในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน	4.78	0.42	มากที่สุด
9. ความน่าสนใจของรูปแบบการเรียนการสอน	4.66	0.48	มากที่สุด
10. ประโยชน์และคุณค่าของรูปแบบการเรียนการสอน	4.90	0.30	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.68	0.20	มากที่สุด

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย อภิปรายได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการรับรู้ประสบการณ์ ขั้นตอนการกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม ขั้นตอนการนำนวัตกรรมไปใช้และ ขั้นตอนการสะท้อนคิดถอดบทเรียน 4. สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการใช้รูปแบบ 5. บทบาทผู้เรียนและผู้สอน 6. การวัดและประเมินผลโดยมีผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านพบว่า ความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.53 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64) สะท้อนให้เห็นถึงการจัดเรียงองค์ประกอบภายในรูปแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ (Systematic Sequencing) ตั้งแต่กระบวนการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม การส่งเสริมนวัตกรรม และการสร้างสรรค์นวัตกรรมนำมาสู่การเชื่อมโยงสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ที่เป็นผลรวม

ของความเชื่อความคิดอันเป็นพื้นฐานของการจัดมวลประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และมีการระบุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย สอดคล้องกับทศนา แคมมณี (2557) ที่กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีสิ่งสำคัญคือต้องมีการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบโดยคำนึงถึงทฤษฎีและ หลักการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนต้องมีความ ต่อเนื่องกัน

2. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริม การเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทยผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายเป็นประเด็น ดังนี้

2.1 ด้านความรู้ในเนื้อหาและวิธีการสอนภาษาไทย หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้ รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นักศึกษามีคะแนนความรู้ในเนื้อหาและวิธีสอน ภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดโครงสร้างรูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม มีการจัดเรียงสาระการเรียนรู้จาก ง่ายไปหายาก วางลำดับเนื้อหาสาระจากซับซ้อนน้อยไปสู่ซับซ้อนมาก ซึ่งช่วยต่อยอดและเพิ่มมิติ ความรู้ด้านเนื้อหาสาระและวิธีการสอนภาษาไทย โดยเริ่มจากเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพื้นฐาน การสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา หลักการและวิธีการสอนภาษาไทย รวมถึง การวิเคราะห์หลักสูตร หลักการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ นำเอาแนวคิดการเรียนรู้แบบเน้นกิจกรรมเข้ามาร่วมในการจัดเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนสามารถ ถักทอองค์ความรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติอย่างเป็นขั้นเป็นตอน สอดคล้องกับงานวิจัยของคณะเยะ อ่อนนาง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการจัดการเรียนรู้ และเจตคติ ต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ เชิงรุก สามารถพัฒนานักศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทักษะในการจัดการเรียนรู้เฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และนักศึกษามีเจตคติต่อวิชาชีพครู หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.2 ด้านความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรม หลังจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นักศึกษามีระดับความสามารถในการ สร้างสรรค์ผลงาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็น เพราะการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมการเป็น ผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมให้กับนักศึกษาทุกคนได้ โดยเฉพาะขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ การเรียนการสอน 5 ขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นสร้างนวัตกรรม เป็นขั้นตอนการออกแบบกิจกรรม และสร้างนวัตกรรมประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ สอดคล้อง กับที่ Ornstein & Hunkins (2014) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะครอบคลุมกิจกรรม

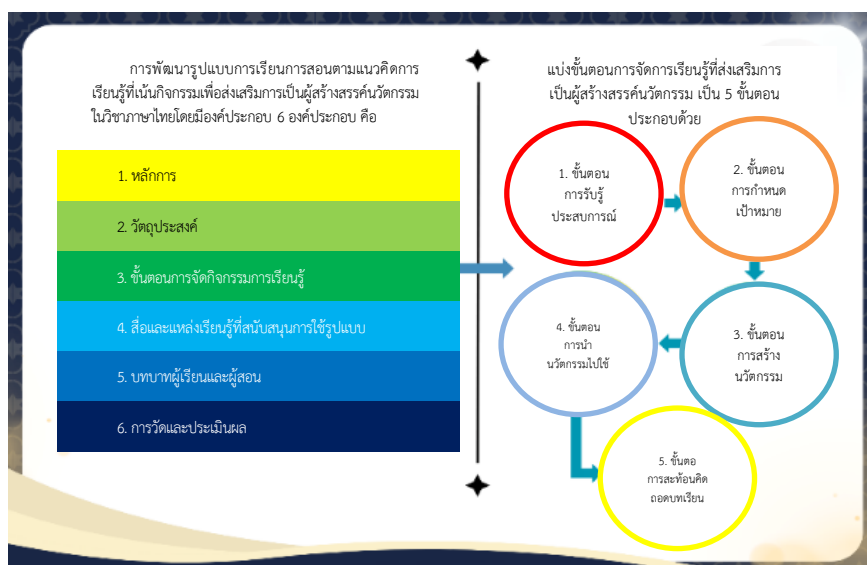
การเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของวิชาชีพได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน และเอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ (2564) ที่ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ของนักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสามารถพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

2.3 ด้านเจตคติต่อการเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย นักศึกษามีระดับเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยอาศัยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) อย่างเป็นระบบ มีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลมาประกอบการออกแบบองค์ประกอบต่าง ๆ ในรูปแบบการเรียนการสอนโดยเฉพาะหลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบทบาทผู้สอนและผู้เรียน ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ อินทสิงห์ และคณะ (2560) ที่ศึกษาเจตคติของนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 จำนวน 30 คน ซึ่งพบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีเจตคติที่ค่อนข้างดีต่อวิชาชีพครูและนักศึกษาส่วนใหญ่ตั้งใจจะประกอบอาชีพข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร โดยเฉพาะจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแท้จริง และได้ฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพในสถานศึกษาตามวิชาเอกของตนเอง ซึ่งได้ใช้ความรู้และทักษะจากการเรียนในหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นประโยชน์และคุณค่าของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของอรชร วัฒนกุล (2553) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ซึ่งพบว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารโดยภาพรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทย โดยมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4. สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการใช้รูปแบบ 5. บทบาทผู้เรียนและผู้สอน และ 6. การวัดและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้สนใจประสงค์จะนำแบบแผนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชาภาษาไทยไปใช้ควรศึกษารายละเอียดองค์ประกอบต่าง ๆ ของแบบแผนการเรียนการสอน โดยเฉพาะบทบาทผู้สอนและบทบาทผู้เรียนให้เข้าใจก่อนการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติและให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การนำ 5 ขั้นตอนขององค์ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ของแบบแผนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมในวิชา

ภาษาไทยไปประยุกต์ใช้ต้องคำนึงถึงผู้เรียนระดับความยากง่ายของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ บริบทของนักศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้น กิจกรรมร่วมกับแนวคิด หรือทฤษฎีอื่นเพื่อให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ที่น่าสนใจ สำหรับนำไปใช้ในการพัฒนานักศึกษาในบริบทอื่น ๆ เช่น แนวคิดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของ นักศึกษาวิชาชีพครูในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครู ของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คะเนาะ อ่อนนาง. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะ การจัดการเรียนรู้ และเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาชีพครู. *ศึกษาศาสตร์สาร*, 5(2), 15-24.
- ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน และเอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ. (2564). พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ของนักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 11(2), 38-48.
- ทิตนา แหมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพัต อัสภาภรณ์ และคณะ. (2560). *การวิเคราะห์ความสอดคล้องของกระบวนการกลุ่มวิชาชีพ ครูกับมาตรฐานความรู้ของคุรุสภา*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2563). กฎแห่งความสำเร็จในยุคทุนนิยมโลกาภิวัตน์. *วารสาร การบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, 3(1), III-IV.
- สมเกียรติ อินทสิงห์ และคณะ. (2561). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของ หลักสูตรและเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 33(1), 33-40.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). *การบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรชร วัฒนกุล. (2553). พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต (ศูนย์นิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต.

Mc Clelland, D. C. (1998). Identifying competencies with behavioral-event interviews. *Psychological Science*, 9(5), 331-339.

Ornstein, A. C. & Hunkins, F. P. (2014). *Curriculum Foundations, Principles, and Issues* (6th ed.). USA: Pearson Education Limited.

